

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie SZW

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Aan de minister voor Armoedebeluid, Participatie en Pensioenen

Plaats en datum: Den Haag, 25 januari 2024
Betreft: Beleidskeuzes uitgelegd
Ons kenmerk: 2024Z01109/2024D02622

Geachte mevrouw Van Gennip en mevrouw Schouten,

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in haar procedurevergadering van 23 januari 2024 gesproken over de werkwijze 'Beleidskeuzes uitgelegd'. Aanleiding hiervoor was een brief van de commissie voor de Rijksuitgaven over de evaluatie van deze werkwijze. De minister van Financiën heeft op 17 juli jl. deze evaluatie met haar reactie naar de Kamer gestuurd.¹

Uit de evaluatie van het instrument blijkt dat uw ministerie in iets meer dan de helft van haar beleidsbrieven gebruik maakt van het verplichte kader 'Beleidskeuzes uitgelegd' om beleidskeuzes uit te leggen in de onderzochte periode, zie onderstaande figuur uit die evaluatie. Verder blijkt dat (rijksbreed) een heldere doelstelling en een uitwerking van doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie vaak geen expliciet onderdeel zijn van de beleidsvoorbereiding of de opdracht vanuit de politiek. Het invullen van het kader wordt dan een rationalisatie achteraf. Ook in de Tweede Kamer is overigens slechts beperkt aandacht voor dergelijke vragen, zo blijkt uit de evaluatie. De Kamer heeft hier dus zelf ook een rol in.

Inzicht in de koppeling tussen doelen en ingezette instrumenten en middelen is essentieel voor het beleid. De commissie onderschrijft dan ook de conclusie van de evaluatie dat 'Beleidskeuzes uitgelegd' daarbij een nuttige rol kan spelen. De commissie zou graag zien dat de werkwijze ook wordt toegepast op de voorstellen op het gebied van SZW. Verder wil de commissie graag in een vroeg stadium van (voorgenomen) beslissingen worden geïnformeerd over de beoogde doeltreffendheid en doelmatigheid. In dat kader is zij benieuwd of u in situaties waarin nog niet alle vragen kunnen worden beantwoord het werken met een voorlopig kader als optie ziet. De minister van Financiën noemde deze mogelijkheid in haar brief.

¹ Kamerstuk 31 865, nr. 231
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Figuur 1.2 Naleving van de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (van november 2021 t/m december 2022), absolute aantallen, per departement

Bovenstaand figuur laat voor de periode van november 2021 tot en met december 2022 per ministerie zien hoe vaak het kader bij een nieuw voorstel aan de Kamer is gestuurd. Uit de evaluatie blijkt dat de naleving van de werkwijze toeneemt, maar dat er nog steeds substantiële ruimte voor verbetering is (de naleving is nu ongeveer 50-70%). Dit betekent dat de Tweede Kamer nog lang niet altijd de gevraagde toelichtingen in een vast kader ontvangt. Ook staat het kader nog vaak in een bijlage, wat de vindbaarheid verkleint.

De commissie heeft daarom aan u het verzoek om verbetering hierin door te voeren volgens de bedoeling van 'Beleidskeuzes uitgelegd', zodat bij alle wets- en beleidsvoorstellen de onderbouwing van de voorstellen zullen worden opgenomen in uw brieven aan de Kamer.

De commissie verzoekt u bij uw beantwoording in te gaan op de volgende deelvragen:

1. In hoeverre ziet u mogelijkheden om in beleidsbrieven (incl. kaders) nadrukkelijker dan tot nog toe het geval is aandacht te besteden aan het inzichtelijk maken van de gemaakte afwegingen die tot de beleidskeuze hebben geleid, inclusief gewogen alternatieve beleidsinstrumenten en dilemma's?
2. Welke mogelijkheden ziet u om meer aandacht te besteden aan eventuele neveneffecten en risico's van voorgesteld beleid en de beheersing daarvan?
3. In hoeverre ziet u ruimte om de Kamer eerder in het beleidsproces te betrekken en de kaders 'Beleidskeuzes uitgelegd' eerder toe te sturen, ook als de beleidsvoorstellen nog niet volledig uitgewerkt zijn?
4. Kunt u een geactualiseerd overzicht geven van de naleving van de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd door uw ministerie?

De commissie verzoekt u uw antwoorden uiterlijk op Verantwoordingsdag aan de Kamer te doen toekomen, zodat de antwoorden kunnen worden betrokken bij het debat over de verantwoording over 2023.

Bij deze geef ik dit verzoek namens de commissie aan u door.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

H.J. Post

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.szw@tweedekamer.nl